

Dosarul nr. 3ra-758/20

Prima instanță: Judecătoria Edineț, sediul central – M. Iftodi

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți – A. Gheorghieș, A. Toderaș. E. Bejenaru

DECIZIE

12 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursurilor declarate de către Cătălina Bîzdîga, reprezentată de avocatul Elena Buguța, Vasile Bîzdîga, Lucia Bîzdîga, reprezentați de avocatul Igor Țurcanu, Vadim Bîzdîga și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Bîzdîga, Lucia Bîzdîga împotriva Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, intervenienți accesorii Avocatul Poporului, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineț, Vadim Bîzdîga și Cătălina Bîzdîga cu privire la declararea nulă a graficului de întrevvedere nr. 856 din 10.09.2018 și stabilirea unui nou grafic de întrevvedere și comunicare cu copilul minor,

împotriva deciziei din 10 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a casat parțial hotărârea din 26 martie 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul central și în această parte s-a emis o nouă hotărâre, s-au respins apelurile declarate de către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, Cătălina Bîzdîga, reprezentată de avocatul Elena Buguța și s-au menținut încheierile din 26 martie 2019 și din 30 mai 2019 a Judecătoriei Edineț, sediul central,

constată:

La 28 septembrie 2018 Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga au depus cerere de chemare în judecată, în procedura contenciosului administrativ, împotriva Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, intervenienți accesorii Avocatul Poporului, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineț, Vadim Bîzdîga și Cătălina Bîzdîga, prin care au solicitat declararea nulă a graficului de întrevvedere nr. 856 din 10.09.2018 și stabilirea unui nou grafic de întrevvedere și comunicare cu copilul minor XXXXX cu următorul conținut:

- „Să fie permis în fiecare vineri a săptămânii a doua și a patra a lunii curente de a fi luat copilul XXXXX, anul nașterii XXXXX, de la mama sa, Cătălina Bîzdîga, de la domiciliul mamei din or. Hîncești, strada XXXXX, de la orele 16-00, de către buneii pe linia paternă Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga împreună sau separat la domiciliul lor din satul XXXXX, raionul Edineț, cu obligarea de a preda copilul mamei în ziua de duminică către ora 18-00;

- Să fie permis ca copilul XXXXX să fie luat la zilele de naștere a buneilor paterni 03 ianuarie și 14 iunie pentru a petrece împreună cu buneii. În acest sens să fie obligată mama Cătălina Bîzdîga să predea copilul buneilor paterni cu o zi înainte de ziua de naștere de la orele 16-00 de la domiciliul mamei or. Hîncești, strada XXXXX, iar buneii paterni să fie obligați să predea copilul mamei a doua zi după ziua de naștere către ora 18-00;

- Să fie permis ca copilul XXXXX să fie transmis buneilor paterni pentru luna iulie a fiecărui an cu scopul ca buneii să asigure odihna împreună la pensiuni pe teritoriul Republicii Moldova, dar și în afara hotarelor țării. Transmiterea copilului să fie asigurată la 30 iunie a fiecărui an la ora 16-00 și la 31 iulie ora 18-00.

- Să fie permis transmiterea copilului pentru sărbătorile tradiționale de familie în satul XXXXX, Edineț: Anul nou - 31 decembrie; Crăciun pe stil vechi - 07 ianuarie; Pastele. Copilul să fie transmis la 30 decembrie la orele 16-00 și întors la 09 ianuarie ora 18-00. La sărbătoarea Paștelui copilul să fie luat cu o zi înainte la ora 16-00 și transmis înapoi la ora 18-00.

- Să fie permis ca copilul să sărbătorească Hramul satului XXXXX, Edineț la 28 august a fiecărui an în satul XXXXX, r-nul Edineț cu buneii paterni. În cazul dat copilul va fi preluat de buneii la 27 august ora 14-00 și returnat la 30 august ora 18-00.”

În motivarea acțiunii Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga au indicat că la data de 17 noiembrie 2017 s-au adresat cu cerere către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești privind stabilirea graficului de întrevvedere și comunicare cu minorul XXXXX, anul nașterii XXXXX, și anume:

1) Să fie permis în fiecare vineri a săptămânii a doua și a patra a lunii curente de a fi luat copilul XXXXX de la mama sa Cătălina Bîzdîga, de la domiciliul mamei din or. Hîncești, strada XXXXX, de la orele 16-00 de către buneii pe linia paternă Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga împreună sau separat la domiciliul lor din satul XXXXX, raionul Edineț, cu obligarea de predare a copilului mamei în ziua de duminică către ora 18-00.

2) Să fie permis ca copilul XXXXX să fie luat la zilele de naștere a buneilor paterni: 03 ianuarie și 14 iunie pentru a petrece împreună cu buneii. În acest sens să fie obligată mama, Cătălina Bîzdîga, să predea copilul buneilor paterni cu o zi înainte de ziua de naștere de la orele 16-00 de la domiciliul mamei or. Hîncești, strada XXXXX, iar buneii paterni să fie obligați să predea copilul mamei a doua zi după ziua de naștere către ora 18-00.

3) Să fie permis ca copilul XXXXX să fie transmis buneilor paterni pentru luna iulie a fiecărui an cu scopul ca buneii să asigure odihna împreună la pensiuni pe teritoriul Republicii Moldova, dar și în afara hotarelor țării. Transmiterea copilului să fie asigurată la 30 iunie a fiecărui an la ora 16-00 și la 31 iulie ora 18-00.

4) Să fie permis transmiterea copilului pentru sărbătorirea sărbătorilor tradiționale de familie în satul XXXXX, Edineț: Anul nou -31 decembrie; Crăciun pe vechi - 07 ianuarie; Pastele. Copilul să fie transmis la 30 decembrie la orele 16-00 și întors la 09 ianuarie ora 18-00. La sărbătoarea Paștelui copilul să fie luat cu o zi înainte la ora 16-00 și transmis înapoi la ora 18-00.

5) Să fie permis ca copilul să sărbătorească Hramul satului XXXXX, Edineț la 28 august a fiecărui an în satul XXXXX cu bunei paterni. În cazul dat copilul va fi preluat de bunei la 27 august ora 14-00 și întors la 30 august ora 18-00.

Prin scrisoarea nr. 1203 din data de 07.12.2017, recepționată la data de 17.12.2017 au fost informați de către Autoritatea Tutelară Teritorială Hîncești precum că respectiva autoritate publică nu este în posibilitate să examineze cererea de stabilire a unui grafic de întrevedere cu minorul XXXXX, dat fiind faptul că mama și copilul se află în afara teritoriului, unde Autoritatea Tutelară Teritorială Hîncești își extinde atribuțiile sale de serviciu, informându-i totodată că mama copilului Cătălina Bîzdîga își continuă studiile universitare în România, plecând împreună cu fiul său minor, XXXXX și vor locui în orașul București, XXXXX, telefon de contact nr. XXXXX.

Reclamanții Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga au considerat că refuzul nr. 687 din 17.11.2017 DASPF Hîncești de emitere a unui grafic de întrevederi cu copilul minor XXXXX, invocând drept motiv schimbarea domiciliului copilului minor în altă țară în legătură cu studiile universitare ale mamei minorului, Cătălina Bîzdîga, este unul ilegal, abuziv și prejudiciabil, iar autoritatea publică în cauză se eschivează de la îndeplinirea atribuțiilor stabilite prin lege și s-au adresat în instanța de contencios administrativ cu o cerere, prin care au solicitat ca să fie constatăată ilegalitatea refuzului de a întocmi graficul de întrevedere și de a obliga autoritatea tutelară de a întocmi graficul solicitat.

Prin hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul central din 01 martie 2018 s-a obligat Direcția Asistență Socială și Protecția Familiei Hîncești de a soluționa cererea lui Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga, de a emite actul administrativ și a stabili lui Vasile Bîzdîga și Luciei Bîzdîga, bunici pe linia paternă, a unui grafic de întrevedere cu nepotul XXXXX, născut la XXXXX.

Prin decizia Curții de Apel Bălți nr. 3a-98/18 din 12 iulie 2018 a fost menținută hotărârea Judecătoriei Edineț, sediul central adoptată în cauza la cererea de chemare în judecată înaintată de către Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga împotriva Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești, intervenienți accesorii Avocatul Poporului, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineț, Vadim Bîzdîga și Cătălina Bîzdîga privind obligarea emiterii actului administrativ.

Prin cererea nr. 454/20.07.2018, pe numele DASPF Hîncești, în baza deciziei Curții de Apel Bălți, petiționarii au solicitat executarea benevolă a hotărârii Judecătoriei Edineț, sediul central din 01 martie 2018.

Deși decizia Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2018 a fost contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, totuși la 10 septembrie 2018 Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești a executat-o și a emis „Graficul cu privire la stabilirea modului de întrevedere a bunicilor Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga cu nepotul XXXXX” cu nr. 856, conform căruia s-a permis în

fiecare vineri a săptămânii a doua și a patra a lunii curente de a fi luat copilul XXXXX de la mama sa Cătălina Bîzdîga, de la domiciliul mamei din or. Hîncești, strada XXXXX, de la orele 16-00 de către buneii pe linia paternă Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga împreună sau separat la domiciliul lor din satul XXXXX, raionul Edineț, cu obligarea de predare a copilului mamei în ziua de duminică către ora 18-00.

Nefiind de acord cu condițiile de întrevvedere, stabilite în graficul nr. 856 din 10 septembrie 2018 și neașteptând soluția instanței de recurs asupra cazului, reclamantii la 21 septembrie 2018 au solicitat ca graficul să fie anulat și adoptat un grafic de întrevvedere în condițiile expuse în cererea din 17 noiembrie 2017.

Au afirmat că graficul cu privire la stabilirea modului de întrevvedere a bunicilor Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga cu nepotul XXXXX cu nr. 856 din 10 septembrie 2018, emis în baza hotărârii judecătorești și ca consecință a nesoluționării în termenul legal de 30 zile a cererii din 17 noiembrie 2017, sub nr. 687, de fapt nu soluționează cererea prin care s-a solicitat concret modul de întrevvedere cu copilul.

În opinia reclamantilor, graficul de întrevvedere contestat, în principiu, reprezintă aceeași nesoluționare a cererii din 17 noiembrie 2017, fiindu-i doar atribuite aparențele unui act administrativ, prin care ar fi fost soluționată o cerere, dar în realitate situația reală este că de la 23 mai 2017 și până în prezent reclamantilor, dar și tatălui copilului, intervenientului accesoriu Vadim Bîzdîga, nu le-a fost asigurată posibilitatea de întrevvedere cu nepotul XXXXX și vina principală o poartă Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, ca o autoritate ce are competență legală de a întocmi graficul solicitat.

Consideră că autoritatea tutelară a examinat cererea de întocmire a graficului de întrevvedere în mod formal, a neglijat interesele copilului minor și a bunecilor pe linia paternă.

Astfel, în mod deliberat au fost stabilite zile de întrevvedere pe durata de 3 ore și toate la domiciliul/reședința mamei, fără de a fi specificată adresa concretă, lăsând loc de interpretări în favoarea mamei Cătălina Bîzdîga. Nu sunt de acord cu determinarea zilelor de 28 decembrie 2018, 30 decembrie 2018 ca zile de întrevvedere obligatorii de la orele 14:00 până la 17:00, deoarece de la satul XXXXX și până la municipiul Hîncești este o distanță de aproape 300 km. Nu sunt de acord nici cu determinarea zilei de întrevvedere a treia zi de Paște, iar în luna august 2019 în a doua decadă 6 zile de întrevvedere, astfel pentru întrevvedere cu nepotul în luna august 2018 timp de 3 ore petiționarii urmează a parcurge în total 3600 km.

Consideră că sintagma domiciliu/reședință este cu intenție și deliberat „strecurată” în decizie pentru a crea posibilitate reală Cătălinei Bîzdîga să nu execute graficul de întrevvedere, deoarece, ea deține cetățenie dublă, își are domiciliul și în România, județul Piatra Neamț.

Reclamantii insistă asupra faptului că din 23 mai 2017 nu au văzut copilul, iar Cătălina Bîzdîga creează artificial obstacole, generând litigii judiciare.

Astfel, autoritatea tutelară prin adoptarea deciziei în cauză atentează în mod nepermis la drepturile copilului minor XXXXX de a comunica cu buneii săi pe linia paternă.

În opinia reclamantilor decizia contestată este totalmente nemotivată și autoritatea tutelară în decizia sa nu a explicat de ce respinge modul de întrevvedere cu minorul, formulat de reclamanti în cererea din 17 noiembrie 2017.

Reclamantii consideră că a fost încălcată și procedura de adoptare a actului administrativ. Autoritatea tutelară, investită prin lege cu atribuții de rezolvare a situațiilor de litigiu, urma să stabilească graficul de întrevvedere prin mediere cu părțile în conflict, dar a neglijat în mod deliberat procedura respectivă, favorizând în mod nepermis și contrar intereselor copilului minor, XXXXX doar doleanțele mamei copilului Cătălina Bîzdîga, care abuzează de drepturile sale de custodie.

Prin hotărârea din 26 martie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga. S-a respins capătul de cerere a reclamantilor Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga cu privire la declararea nulă a graficului de întrevvedere nr. 856 din 10 septembrie 2018, adoptat de către Șeful Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești ca fiind neîntemeiat și s-a obligat Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești de a stabili lui Vasile Bîzdîga și Luciei Bîzdîga, bunei pe linia paternă, a unui grafic de întrevvedere și comunicare cu copilul minor XXXXX, născut la XXXXX. (f.d. 236, ol. I, 17-24, vol. II)

Hotărârea din 26 martie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul central a fost contestată cu apel atât de către Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga, reprezentați de avocatul Igor Țurcanu, cât și de către Cătălina Bîzdîga, reprezentată de avocatul Elena Buguța și de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești.

Prin decizia din 10 martie 2020 a Curții de Apel Bălți s-a menținut hotărârea în partea respingerii capătului de cerere a lui Vasile Bîzdîga și Luciei Bîzdîga cu privire la declararea nulă a graficului de întrevvedere nr. 856 din 10.09.2018 adoptat de către șeful Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești. S-a casat parțial hotărârea din 26 martie 2019 a Judecătorei Edineț, sediul central, în partea admiterii acțiunii și în această parte s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care s-a admis parțial capătul de cerere privind stabilirea graficului de întrevvedere și comunicare cu copilul minor XXXXX, născut la XXXXX, cu bunicii pe linia paternă Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga. S-a obligat Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești să emită actul administrativ individual favorabil și să stabilească un grafic privind modul de întrevvedere a bunecilor Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga cu nepotul minor XXXXX, născut la XXXXX cu respectarea opiniei juridice a instanței de judecată redată în motivarea deciziei. În rest pretențiile s-au respins. S-au respins cererile de apel declarate de către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești și Cătălina Bîzdîga, reprezentată de avocatul Elena Buguța. (f.d. 1-2, 3-18, vol. III)

Decizia instanței de apel a fost contestată la 10 iunie 2020 de Cătălina Bîzdîga, reprezentată de avocatul Elena Buguța, la data de 13 iunie 2020 de către Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga, reprezentați de avocatul Igor Țurcanu, cât și Vadim

Bîzdîga, la data de 11 iunie 2020 de către Direcția Asistență Socială și protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești. (f.d. 45-58, 62-75, 77-85 89-92, vol. III)

La 02 iulie 2020, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Vasile Bîzdîga, Luciei Bîzdîga, avocatului Igor Țurcanu, lui Vadim Bîzdîga, Cătălinei Bîzdîga, avocatului Elena Buguța, Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineț și Avocatului Poporului copia recursurilor declarate de către Cătălina Bîzdîga, reprezentată de avocatul Elena Buguța, de către Vasile Bîzdîga, Lucia Bîzdîga, reprezentanți de avocatul Igor Țurcanu, de către Vadim Bîzdîga și de către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești împotriva deciziei din 10 martie 2020 a Curții de Apel Bălți. (f.d. 120 vol. III)

Vasile Bîzdîga, Lucia Bîzdîga, avocatul Igor Țurcanu, Vadim Bîzdîga, Cătălina Bîzdîga, avocatul Elena Buguța, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineț și Avocatul Poporului au recepționat copia recursurilor expediate, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele dosarului. (f.d. 122-129, vol. III)

La data de 07 iulie 2020 Cătălina Bîzdîga, reprezentată de avocatul Elena Buguța, a depus referință, solicitând respingerea recursului declarat de către Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs depusă în interesele Cătălinei Bîzdîga. (f.d. 130-133, vol. III)

Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești la data de 24 iulie 2020 a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de către Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga. (f.d. 140-142, vol. III)

De asemenea, Vasile Bîzdîga, Lucia Bîzdîga, reprezentați de avocatul Igor Țurcanu cât și Vadim Bîzdîga la data de 03 august 2020 au depus referință la cererile de recurs declarate de către Cătălina Bîzdîga și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, invocând că urmează a fi declarate inadmisibile ori respinse. (f.d. 164-167, vol. III)

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova. În conformitate cu art. 257 alin. (1) al Codului administrativ, prezentul cod a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258, alin. (3) al Codului administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Astfel, din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale. Decizia instanței de apel a fost pronunțată după intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Legalitatea procedurilor, care au urmat după punerea în aplicare a Codului administrativ, se vor verifica prin prisma Codului administrativ și aici instanța de recurs cu referire la termenul de depunere a recursurilor reține că conform art. 245, alin. (1) din Codul administrativ recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Conform art. 245, alin. (2) din Codul administrativ motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Instanța de apel a pronunțat decizia la data de 10 martie 2020.

Din materialele dosarului rezultă că instanța de apel a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei motivate, care la 15 mai 2020 și la 18 mai 2020 a fost recepționată de către Vasile Bîzdîga, Lucia Bîzdîga, avocatul Igor Țurcanu, Cătălina Bîzdîga, avocatul Elena Buguța, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei. (f.d. 20-25, vol. III)

Cătălina Bîzdîga, reprezentată de avocatul Elena Buguța, a declarat recurs la data de 10 iunie 2020. Vasile Bîzdîga, Lucia Bîzdîga, reprezentanți de avocatul Igor Țurcanu, cât și Vadim Bîzdîga au declarat recurs la data de 13 iunie 2020. Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești a depus recursul la data de 11 iunie 2020. Astfel, obligația de contestare în termen a fost îndeplinită de toți recurenții.

Prin încheierea din 05 august 2020 a Curții Supreme de Justiție recursurile depuse de către Cătălina Bîzdîga, Vasile Bîzdîga, Lucia Bîzdîga, Vadim Bîzdîga și de către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești au fost declarate admisibile și numite pentru examinare în complet din 5 judecători.

Conform articolului 247 din Codul administrativ Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Articolul 248 din Codul administrativ stipulează la alin. (1), lit. d) că examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă decizie, prin care casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Efectuând controlul judiciar al hotărârilor contestate, prin prisma argumentelor expuse în recursuri și în referințe, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a ajuns la concluzia de a le admite și a casa integral decizia din 10 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea cauzei la rejudecare în instanța de apel, din următoarele motive.

Astfel, Cătălina Bîzdîga, reprezentată de avocatul Elena Buguța, a solicitat casarea parțială a deciziei din 10 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, cu emiterea unei noi decizii în partea casată, prin care a dispune respingerea integrală a cererii de

chemare în judecată depusă de către Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga.

În motivarea recursului reprezentantul recurente Cătălina Bîrzîda, avocatul Elena Buguța, a invocat că concluziile instanței de apel sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, normele de drept material, cât și normele de drept procedural au fost încălcate și aplicate eronat. Totodată, a indicat că instanța de apel a interpretat eronat legea.

Consideră că instanța de apel nu a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate la dosar, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea corectă a cauzei și în consecință a adoptat o decizie neîntemeiată și contrară legii.

A menționat că instanța de apel incorect a ajuns la concluzia de a obliga Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești de a stabili lui Vasile Bîzdîga și Luciei Bîzdîga, bunici pe linie paternă, a unui grafic de întrevvedere și comunicare cu copilul minor XXXXX cu respectarea opiniei juridice a instanței de judecată redată în motivarea deciziei.

Pretențiile lui Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga în cererea de chemare în judecată, depusă la data de 28 septembrie 2018, au fost formulate reieșind dintr-o pretinsă neexecutare a hotărârii Judecătorei Edineț, sediul central din 01 martie 2018, precum și a deciziei Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2018 privind nesoluționarea cererii depusă de reclamantii la data de 17 noiembrie 2017.

La data de 10 septembrie 2018 Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești în temeiul deciziei definitive și executorii a Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2018, precum și în temeiul încheierii nr. 03c-1296/18 din 20.08.2018 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, prin care s-a refuzat în suspendarea executării hotărârii Judecătorei Edineț, sediul central din 01.03.2018, menținută prin Decizia Curții de Apel Bălți din 12.07.2018, a emis Graficul de întrevvedere nr. 856. Ulterior, la 24 octombrie 2018 Curtea Supremă de Justiție a casat decizia din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 01 martie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul Central, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de către Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga.

În baza deciziei din 24 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești a anulat graficul de întrevvedere nr. 856 din 10 septembrie 2018.

Astfel, la examinarea cauzei instanța de apel a ignorat integral prevederile deciziei din 24 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care a fost respinsă acțiunea privind nesoluționarea cererii din 17 noiembrie 2017 și a omis să observe că atât prin acțiunea depusă la data de 09 ianuarie 2018, cât și prin acțiunea depusă la data de 28 septembrie 2018 Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga au solicitat obligarea Direcției Asistență Sociale și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești să stabilească graficul de întrevvedere cu copilul minor în varianta propusă de către reclamantii, în cererea din data de 17 noiembrie 2017.

Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga, reprezentați de avocatul Igor Țurcanu și Vadim Bîzdîga au solicitând casarea parțială a deciziei instanței de apel, și anume, în partea în care s-a admis parțial capătul de cerere privind stabilirea graficului de

întrevedere și comunicare cu copilul minor XXXXX, cu bunicii pe linia paternă Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, prin care a stabilit graficul de întrevedere și comunicare cu copilul minor XXXXX, cu bunicii pe linia paternă Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga, conform modului indicat.

Au criticat decizia instanței de apel pentru faptul că, obligând autoritatea publică de a emite actul administrativ, a evitat în dispozitiv să indice concret ce trebuie să conțină acest grafic, dar a menționat că urmează să fie respectată opinia juridică a instanței de judecată redată în motivarea textului deciziei.

Consideră că opinia juridică a instanței urmează să fie expusă anume în dispozitivul hotărârii judecătorești, dar nu numai în motivare.

Ca consecință, s-au pomenit în situația inițială de la pornirea procesului de judecată, lipsa graficului de întrevedere, ceea ce înseamnă exact continuarea violării art. 8 CEDO, pentru motivul că după un litigiu de 2 ani, graficul de întrevedere așa și nu este perfectat și reclamanții sunt în continuare privați de dreptul de întrevedere cu copilul minor.

Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești a solicitat admiterea recursului, casarea parțială a deciziei instanței de apel din 10 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, cu emiterea unei noi decizii în partea casată, prin care să se dispună respingerea integrală a cererii de chemare în judecată depusă de către Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga.

În motivarea recursului reprezentantul recurente a invocat că concluziile instanței de apel cu privire la admiterea parțială a cererii de chemare în judecată sunt incorecte, rezultate din aplicarea greșită și interpretarea eronată de către instanța de apel a normelor procesuale și de drept material aplicabile la caz, precum și aprecierea incorectă a probelor/înscrisurilor prezentate.

Recurenta a menționat că atât prin cererea de chemare în judecată adresată la data de 09 ianuarie 2018 de către Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga, cât și prin cererea de chemare în judecată adresată la data de 28.09.2018, reclamanții au solicitat obligarea Autorității Tutelare teritoriale Hîncești să stabilească graficul de întrevedere cu copilul în varianta propusă de către ei în cererea din 17 noiembrie 2017. Această cerere a fost obiect de examinare în instanțe și prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24.10.2018 a fost respinsă.

În temeiul deciziei din 24 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție a fost anulat graficul de întrevedere nr. 856 din 10 septembrie 2018.

Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești nu are obligația emiterii actului administrativ conform cererii din 17 noiembrie 2017, iar o altă cerere de stabilirea graficului de întrevedere nu a fost depusă.

Constatând întemeiate recursurile, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a rezultat din următoarea stare de fapt.

La 17 iunie 2016 prin hotărârea Judecătoriei Hîncești a fost desfăcută căsătoria încheiată la 26 iulie 2014 între Vadim Bîzdîga și Cătălina Bîzdîga (Buza).

Conform hotărârii din 17 iunie 2016 a Judecătoriei Hîncești, domiciliul copilului minor XXXXX, născut XXXXX, a fost stabilit la domiciliul mamei

Cătălina Bîzdîga.

Bunicii copilului pe linie paternă Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga pretind la dreptul de comunicare cu nepotul, dar mama copilului și bunicii nu au ajuns la un consens privind modul de comunicare cu copilul.

Conform art. 52 alin. (1) Codul familiei, copilul are dreptul să comunice cu ambii părinți, cu bunicii, frații, surorile și cu celelalte rude. Desfacerea căsătoriei părinților, nulitatea ei sau traiul separat al acestora nu afectează drepturile copilului. În cazul când părinții au domiciliul separat, copilul are dreptul să comunice cu fiecare dintre ei.

Conform art. 65 alin. (1) Codul familiei, bunicii, frații și surorile copilului au dreptul să comunice cu acesta. Dacă părinții copilului (unul dintre ei) le refuză acest drept, autoritatea tutelară teritorială îi poate obliga să-l respecte.

La 17 noiembrie 2017 sub nr. 687 Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga au înregistrat la Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești o cerere, prin care au solicitat stabilirea graficului de comunicare cu minorul XXXXX.

În cererea înregistrată la Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești la data de 17 noiembrie 2017 Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga au solicitat stabilirea dreptului bunicii de comunicare și întrevedere cu copilul minor, XXXXX, după cum urmează:

- „Să fie permis în fiecare vineri a săptămânii a doua, fie a patra a lunii curente de a fi luat copilul XXXXX, de la mama sa Cătălina Bîzdîga, de la domiciliul acesteia or. Hîncești, XXXXX, de la orele 16-00 de către bunicii pe linia paternă Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga împreună sau separat la domiciliul lor din satul XXXXX, raionul Edineț cu obligarea predării copilului mamei în ziua de duminică către ora 18-00.

- Să fie permis ca copilul XXXXX să fie luat la zilele de naștere a bunicii paterni: 03 ianuarie și 14 iunie pentru a petrece sărbătorile împreună cu ei. În acest sens să fie obligată mama Cătălina Bîzdîga să predea copilul bunicii paterni cu o zi înainte de ziua de naștere de la orele 16-00 de la domiciliul acesteia din or. Hîncești, strada XXXXX, iar bunicii paterni să fie obligați să predea copilul mamei a doua zi după ziua de naștere către ora 18-00.

- Să fie permisă transmiterea copilului XXXXX bunicii paterni pentru luna iulie a fiecărui an cu scopul ca aceștea să asigure odihna împreună la pensiuni pe teritoriul Republicii Moldova, dar și în afara hotarelor țării. Transmiterea copilului să fie asigurată la 30 iunie a fiecărui an la ora 16-00 și întoarcerea acestuia la 31 iulie ora 18-00.

- Să fie permisă transmiterea copilului la sărbătorile tradiționale de familie în satul XXXXX, Edineț: Anul nou - 31 decembrie; Crăciun pe stil vechi - 07 ianuarie; Pastele. Copilul să fie transmis la 30 decembrie la orele 16-00 și întors la 09 ianuarie ora 18-00. La sărbătoarea Paștelui copilul să fie luat cu o zi înainte la ora 16-00 și transmis înapoi la ora 18-00.

- Să fie permis ca copilul să sărbătorească Hramul satului la 28 august a fiecărui an în satul XXXXX cu bunicii paterni. În cazul dat copilul va fi preluat de bunicii la 27 august ora 14-00 și întors la 30 august ora 18-00”.

Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești cu nr. 1203 din 07 decembrie 2017 a refuzat în stabilirea unui grafic de întrevederi cu copilul, motivând că mama copilului Cătălina Bîzdîga își continuă studiile universitare în România, plecând temporar cu fiul minor XXXXX să locuiască în or. București, str. XXXXX. Astfel mama copilului se află în afara teritoriului unde autoritatea tutelară teritorială Hîncești își exercită atribuțiile de serviciu.

La 09 ianuarie 2019 Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga, nefiind de acord cu refuzul Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, într-un alt proces, la 09.01.2018 au contestat în instanța de judecată refuzul autorității publice, iar prin hotărârea din 01 martie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul central s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga și s-a obligat Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești de a soluționa cererea lui Vasile Bîzdîga și a Luciei Bîzdîga privind emiterea actului administrativ și a stabili lui Vasile Bîzdîga și Luciei Bîzdîga, bunei pe linia paternă, un grafic de întrevedere cu nepotul XXXXX. Hotărârea instanței de fond a fost menținută prin decizia din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți.

Deși aceste soluții ale instanțelor au fost contestate cu recurs la Curtea Supremă de Justiție, la solicitarea intimaiilor Vasile Bîzdîga și Luciei Bîzdîga, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești a dispus executarea deciziei Curții de Apel Bălți din 12 iulie 2018, emițând la data de 10 septembrie 2018 graficul nr. 856 de întrevedere cu copilul XXXXX în felul următor:

- vacanța sărbătorilor de iarnă (la data de 28.12.2018, 30.12.2018 și 01.01.2019, între orele 14:00 până la 17:00), la domiciliul/reședința mamei copilului;

- vacanța sărbătorilor de Paști (a III-a zi de Paști între orele 15:00 până la 18:00) la domiciliul/reședința mamei copilului;

- vacanța de vară a anului 2019 (la data de 10.08.2019, 13.08.2019, 16.08.2019, 18.08.2019, 20.08.2019, 22.08.2019, între orele 15:00 până la 19:00), la domiciliul/reședința mamei copilului. Restul vizitelor și acțiunilor luate de părți rămân la buna înțelegere a lor. La rândul lor, părțile sunt obligate să colaboreze între ei și să nu creeze impedimente unul altuia, acționând astfel în interesele superior al copilului.

Modul în care au fost executate hotărârile judecătorești nu au fost pe placul reclamantilor și neașteptând soluția finală în acel litigiu, la 25 septembrie 2018 Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga s-au adresat cu cerere prealabilă către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești privind revocarea în parte a actului administrativ „Graficul cu privire la stabilirea modului de întrevedere a bunicilor Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga cu nepotul XXXXX” cu nr. 856 din 10.09.2018, invocând că nu a fost satisfăcută cererea din 17 noiembrie 2017. (f.d. 23-24, vol. I)

Între timp al data de 24 octombrie 2018 Curtea Supremă de Justiție a anulat hotărârea din 01 martie 2018 a Judecătoriei Edineț, sediul central și decizia din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți.

Prin răspunsul nr. 994 din 27 septembrie 2018 Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești a comunicat lui Vasile Bîzdîga și Luciei Bîzdîga că nu există o hotărâre a instanței care să oblige autoritatea tutelară de a adopta un grafic de întrevvedere în modul propus prin cererea din 17 noiembrie 2017 cu nr. 687.

Nefiind de acord cu acest răspuns, Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga la 28 septembrie 2018 l-au contestat în instanță, solicitând declararea nulă a graficului de întrevvedere nr. 856 din 10 septembrie 2018 emis de către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești și să fie stabilit graficul de întrevvedere și comunicare cu copilul minor, XXXXX, născut la XXXXX cu bunei pe linia paternă Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga, reiterând modelul graficului din cererea din 17 noiembrie 2017.

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 24 octombrie 2018, efectuând controlul de legalitate, a casat decizia din 12 iulie 2018 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 01 martie 2018 a Judecătorei Edineț, sediul central și a pronunțat o hotărâre nouă, prin care a respins cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga împotriva Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, intervenienți accesorii Avocatul Poporului, Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineț, Bîzdîga Vadim și Bîzdîga Cătălina cu privire la obligarea emiterii actului administrativ -graficului de întrevvedere cu copilul.

În executarea deciziei din 24 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție la data de 12 noiembrie 2018 Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești a emis dispoziția nr. 1183, prin care a anulat graficul nr. 856 din 10 septembrie 2018 cu privire la stabilirea modului de întrevvedere a bunicilor Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga cu nepotul XXXXX.

Urmare a anulării hotărârilor, care au servit temei de emitere a graficului nr. 856 din 10 septembrie 2018, instanțele de judecată urmau să verifice dacă graficul adoptat în baza unor hotărâri anulate, care de fapt și el a fost anulat de emitent, mai poate fi obiect de examinare în alt proces de judecată.

Instanțele, examinând pretențiile din cererea de chemare în judecată, nu au observat că reclamantii au formulat cerințe în obligare, invocând nesoluționarea cererii nr. 687 din 17 noiembrie 2017 în varianta care s-a propus.

Instanțele urmau să verifice dacă această cerere nu a fost cumva obiectul de dezbateri în procesul inițiat anterior și finalizat cu decizia Curții Supreme de Justiție din 24 octombrie 2018.

Astfel, deși instanța de apel a motivat că graficul de întrevvedere nr. 856 din 10 septembrie 2018 este un act administrativ nou, nu a verificat care este originea acestui act, scopul în care a fost emis, nu a dat apreciere nici cererii din 18 iulie 2018, în baza căreia a fost emis, dacă această cerere este o cerere nouă, sau e înaintată cu scopul executării hotărârilor judecătorești, care au avut la bază cererea nr. 687 din 17 noiembrie 2017. Printre altele, la dosar lipsește copia cererii nr. 687 din 17 noiembrie 2017.

Potrivit jurisprudenței stabilite, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a învederat că unul din principiile legate de administrarea corectă a justiției se referă

la hotărârile instanțelor de judecată, care ar trebui să explice în mod adecvat raționamentele pe care se bazează. Măsura în care se aplică această obligație de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie determinată în funcție de circumstanțele cauzei (a se vedea *Moreira Ferreira*, ibidem, parag. 84; *Orlen Lietuva LTD. vs Lituania*, 29 ianuarie 2019, parag. 82).

Instanțele, înainte de declanșarea controlului judecătoresc a presupuselor acțiuni ilegale ale Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, urmau să verifice dacă Vasile Bîzdîga și Lucia Bîzdîga, după emiterea deciziei din 24 octombrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, au depus o altă cerere de stabilire a graficului de întrevvedere a bunelor cu nepotul minor și dacă această cerere a fost refuzată.

În caz că instanțele au stabilit nesoluționarea de către Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești a unei cereri distincte de cea depusă la data de 17 noiembrie 2017, atunci este întemeiat și recursul lui Vasile Bîzdîga, Luciei Bîzdîga, care au opinat că dispozitivul deciziei nu conține opinia juridică a instanței cu privire la conținutul graficului de întrevvedere cu copilul și o astfel de soluție devine imposibilă a fi executată fiind evident incertă.

Dispozitivul deciziei Curții de Apel Bălți din 10 martie 2020 nu corespunde prevederilor lit. b) din art. 224 Cod administrativ, ori această normă nu prevede ca parte componentă a actului, care urmează a fi emis de autorități, o careva opinie juridică a instanței.

Prin prisma art. 219 alin. (4) Cod administrativ instanța de judecată poate avea o discuție juridică cu participanții la proces sau poate da în scris indicații cu privire la situația de drept a cauzei examinate. În speță instanța de apel s-a referit în așa zisă opinie juridică la situația de fapt, indicând expres care trebuie să fie conținutul graficului de întrevvederi, cea ce vine în contradicție cu art. 249 alin. (4) Cod administrativ.

În consecință, instanța de recurs menționează că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

În contextul dat, instanța de recurs conchide că cele descrise cert indică la examinarea superficială a cauzei. Nestabilirea obiectului litigiului a generat adoptarea unei soluții premature.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că corectarea erorii instanței de apel la judecarea cauzei în ordine de recurs nu este posibilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile depuse de către Cătălina Bîzdîga, reprezentată de avocatul Elena Buguța, Vasile Bîzdîga, Lucia Bîzdîga, reprezentați de avocatul Igor Țurcanu, Vadim Bîzdîga și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, de a casa decizia din 10 martie 2020 a Curții de Apel Bălți și de a restitui cauza pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți.

În conformitate cu art. 247, art. 248, alin. (1), lit. d) și alin. (2), art. 258, alin. (3) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în

contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admit recursurile declarate de către Cătălina Bîzdîga, reprezentată de avocatul Elena Buguța, Vasile Bîzdîga, Lucia Bîzdîga, reprezentați de avocatul Igor Țurcanu, Vadim Bîzdîga și Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești.

Se casează decizia din data de 10 martie 2020 a Curții de Apel Bălți, emisă în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de către Vasile Bîzdîga, Lucia Bîzdîga împotriva Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Hîncești, intervenienți accesorii Avocatul Poporului, Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Edineț, Vadim Bîzdîga și Cătălina Bîzdîga cu privire la declararea nulă a graficului de întrevvedere nr. 856 din 10.09.2018 și stabilirea unui nou grafic de întrevvedere și comunicare cu copilul minor XXXXX, cu remiterea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca- Doneva

judecătorii

Nina Vascan

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Maria Ghervas